

Psykologiliitto

Valtion talousarvio 2021

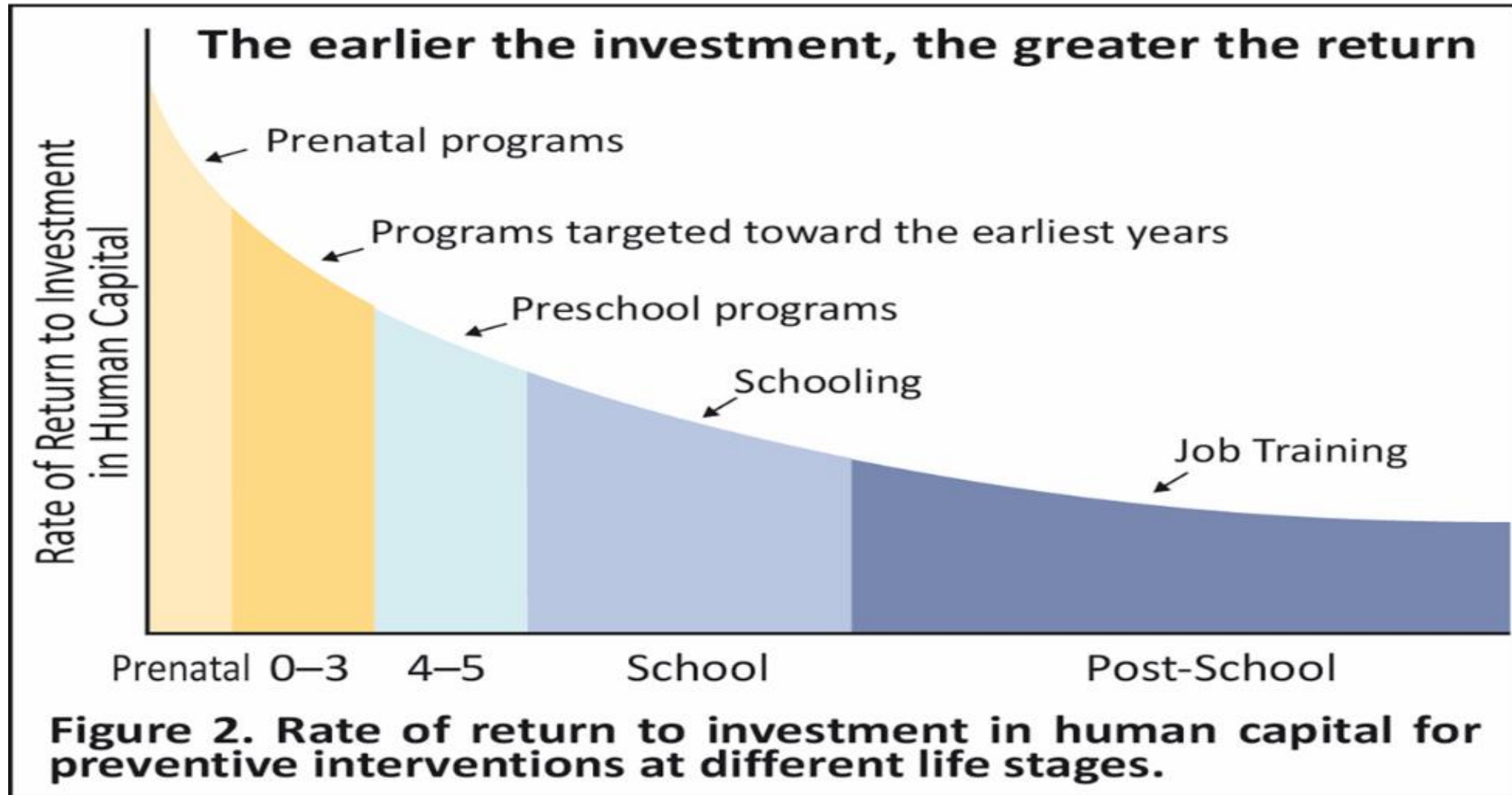
Varhaisen tuen toimivuus

Sivistysvaliokunta 20.10.2020

Psykologiliitto
Puheenjohtaja Annarilla Ahtola

Taloustieteen nobelisti James Heckman: varhainen toiminta kannattaa!

Talousarvioesityksessä todetaan:

- ”Madalletaan lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden saamisen kynnystä, parannetaan oikea-aikaisuutta ja saatavuutta osana peruspalveluja. Tiivistetään niiden yhteyttä olemassa oleviin lasten ja perheiden palveluihin ja muihin palvelurakenteisiin.”
- Jos halutaan madaltaa palveluiden kynnystä, palveluita tulee todella olla saatavilla helposti, ilman lähetteitä ja jonoja. Tähän tarvitaan RAHAA.
- Mitä pienemmistä lapsista on kyse, sen useammin **lapsen saama paras palvelu on hänen ympärillään olevien aikuisten auttamista, ei suoraa palvelua** – vanhempien ja opettajien tukemista ja auttamista.

Tärkeimmät pointit:

- Opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorien määrän saaminen riittävälle tasolle vaatii noin 50 miljoonaa lisäeuroa vuodessa
- Mikäli sitova mitoitus tulee, sen on oltava riittävän tiukka – muuten mitoituksesta on haittaa
- Varhaiskasvatukseen tarvitaan konsultoivat psykologit – lainsäädäntömuutos ja 6 miljoonaa vuodelle 2021 (kokonaiskustannus noin 20 milj vuositasolla)
- Koronapandemian hoidossa olemassaolevien palveluiden vahvistaminen ja 90-luvun laman oppien muistaminen
- Opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit pidettävä peruskunnissa myös sote-uudistuksen jälkeen!

1. Panostukset kolmiportaisen tukijärjestelmän toimivuuden ja saavutettavuuden kehittämiseksi ja varmistamiseksi vuonna 2021 peruskoulussa ja toisella asteella.

- Opetushenkilökuntaa on oltava koulussa riittävästi
- Opiskeluhoolto ja siellä erityisesti psykologi – joka on sekä oppimisen, mielenterveyden että ihmissuhteiden asiantuntija – on keskeinen toimija
- Psykologeja puuttuu opiskeluhoollosta noin 500
- **Psykologien ja kuraattorien määrän saaminen tarvetta edellyttävälle tasolle vaatii vuositasolla noin 50 miljoonaa lisäeuroa**
→ Budjettiin varattu 10 miljoonaa on hyvä alku mutta ei riitä

2. Varhaiskasvatuksen varhaisen tunnistamisen ja tukemisen kehittäminen.

- Varhaiskasvatuksessa tulee olla tarpeeksi opettajia ja erityisopettajia ja riittävän pienet ryhmät
- Etenkin pienille lapsille laatu on pitkälti sama kuin määrä
- Varhaiskasvatukseen tarvitaan vastaava tuen ja opiskeluhuollon järjestelmä, joka muilla kouluasteilla jo on, tätä työtä on käynnistetty, hyvä!
- Varhaiskasvatukseen tarvitaan erityisopettajan lisäksi ja rinnalle konsultoiva koulupsykologi
- **Varhaiskasvatuksen psykologityön kehittämiseen varattava vuodelle 2021 6 miljoonaa euroa ja käynnistettävä lainsäädäntömuutos**

3. Oppimista ja sosiaalista kanssakäymistä vaikeuttavien tarkkaavaisuus- ym. neuropsykologisten häiriöiden ja mielenterveysongelmien varhaisen havaitsemisen ja niihin tarvittavan tuen ja hoidon kehittämistoimet vuonna 2021.

- Tavanomaista opiskeluhuollon ja koulun toimintaa, tarvitaan riittävät resurssit.
- Koulussa ja oppilaitoksessa on oltava riittävästi osaavaa ja jaksavaa opetushenkilöstöä, toimiva johto ja tarpeelliset opiskeluhuollon työntekijät.
- Yhteistyö sote-palveluihin ja muihin toimijoihin on tärkeää.
- Opiskeluhuollon psykologit tekevät paljon tehoavaa matalan kynnyksen varhaista hoitoa, suuri osa työajasta menee yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon.
- Lisäksi psykologi esimerkiksi arvioi ja tutkii tarkkaavuuden ongelmia ja suunnittelee tukitoimia yhdessä opettajien ja perheen kanssa.
- Kiusaamisen ehkäisyyn ja sen selvittelyyn ja hoitoon liittyvä työ on keskeistä mielenterveyden ja syrjäytymisen ehkäisyssä kannalta, ja tätä työtä tehdään nimenomaan koulun arjessa ja yhteisössä.
- **50 miljoonaa, jotta riittävästi psykologeja ja kuraattoreita**

4. Oppilas- ja opiskelijahuollon resurssien varmistaminen vuonna 2021.

- Talousarvioon varattu 10 miljoonaa on hieno alku, mutta täysin riittämätön.
- Psykologeja ja kuraattoreita puuttuu noin 500, joten **lisärahaa tarvitaan vuositasolla noin 50 miljoonaa**. Jatkorahoituksesta on myös huolehdittava.
- Mikäli sitova mitoitus säädetään, sen on perustuttava tarpeeseen, ei käytettävissä olevaan rahamäärään. Sopiva mitoitus on, paikalliset olosuhteet huomioon ottaen, max 500 oppilasta/opiskelijaa psykologin, kuraattorin ja terveydenhoitajan tiimiä kohden.
- **Opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorien siirtäminen sote-maakuntiin/hyvinvointialueille on peruttava.**

Opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorien siirtämistä sote- ja maakuntien vastustetaan laajasti siellä, missä asia ja lapset tunnetaan

- Siirtoaietta vastustavat mm. Helsinki, Tampere, Vantaa, Turku, Jyväskylä, Lahti ja Kuopio
- Hyvinkää, Järvenpää, Joensuu, Kokkola, Kotka, Kouvola, Porvoo, Rovaniemi, Salo ja Seinäjoki
- Kristiinankaupunki, Laukaa, Mänttä-Vilppula ja Uurainen
- Koulukuraattorit ry, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ja Sivistystyönantajat
- Suomen vanhempainliitto, Suomen lukiolaisten liitto, Allianssi, MLL sekä Mielenterveyspooli
- Myös Opetushallitus ja Lastensuojelun keskusliitto ovat ilmaisseet lausunnoissaan huolensa.

5. Opettajien osaamisen kehittäminen.

- Riittävä täydennyskoulutus, työn tuki esimerkiksi työnohjauksen muodossa, riittävät resurssit opetukseen ja kunnolla resursoitu opiskeluhuolto sekä toimiva johtajuus.

6. Koronapandemian vaikutus tukijärjestelmien toimivuuteen vuonna 2020 ja tuen riittävyys varmistaminen tulevina vuosina.

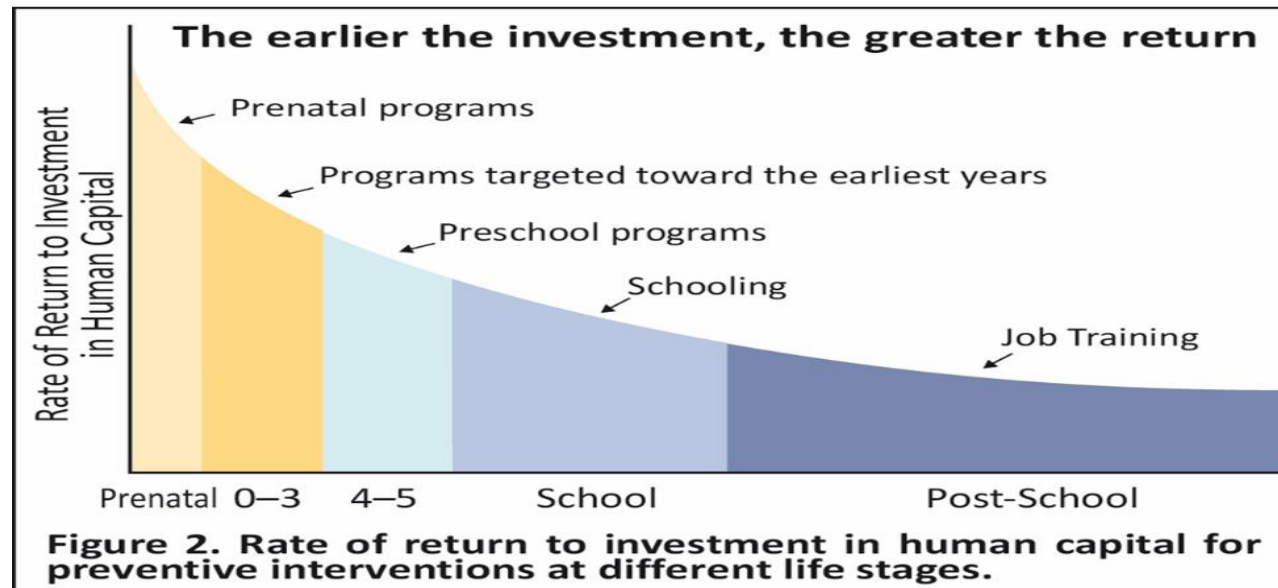

- Koronapandemia on luonut lisää tuen tarvetta ja saanut aikaan hoitovelkaa → nykyisten palveluiden toiminta on varmistettava ja vahvistettava.
- Lomautuksia ei voi tulla kouluihin ja oppilaitoksiin, lasten ja nuorten palveluihin tai mielenterveyspalveluihin. 90-luvun laman virheet on vältettävä.
- Nykytoimintoja vahvistetaan, ei tarvita uusia ”koronapalveluita”.
- Työntekijöiden jaksamista on tuettava ja vahvistettava ja varmistettava riittävä osaaminen ja välineistö etätyöhön sekä kriisityön valmiudet.
- **50 miljoonaa opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorien palkkaamiseen**
- **Lakisääteisten palveluiden turvaaminen ja kehittäminen:** äitiys- ja lastenneuvola, perheneuvola, lastensuojelu, lasten- ja nuorisopsykiatria. Sote-palveluiden resurssivajeita ei voi paikata siirtämällä sinne henkilöstöä opiskeluhuollosta.

Oppivelvollisuus uudistus

- Psykologiliitto suhtautuu myönteisesti
- Muistutamme, että parasta on laittaa voimavarat varhaiseen vaiheeseen
- Syrjäytymis/syrjäyttämiskehitys alkaa ja on tunnistettavissa jo paljon ennen, kuin se selvästi näkyy vaikkapa koulutuksen keskeyttämisenä

Vahvistetaan toimivaa, ei rikota rakennettua

Psykologiliiton malli lasten ja nuorten mielenterveyden tueksi

Psykologilla on merkittävä rooli mielenterveystyön ja oppimisen erityisosaajana äitiys- ja lastenneuvoloissa, varhaiskasvatuksessa, koulussa ja oppilaitoksissa, perhekeskuksissa, lastensuojelussa, sote-keskuksissa, perheneuvolassa ja erikoissairaanhoidossa.

Opiskeluhoito toimimaan

Riittävästi asiantuntijoita. Lakisääteisten psykologien, kuraattorien, lääkärin ja terveydenhoitajien määrä kouluissa on saatava suositusten edellyttämälle tasolle.

Sitovat suositukset. 500 oppilasta psykologia, kuraattoria ja terveydenhoitajaa kohden on hyvä tavoite.

Kunta tai oppilaitos kotipesäksi. Psykologien ja kuraattorien pääsääntöisenä hallinnollisena organisaationa toimii kunta tai oppilaitos.

Työnohjaus ja täydennyskoulutus kuntoon. Taataan lakisääteinen työnohjaus ja kattava täydennyskoulutus, ja lisätään menetelmäkoulutuksia ja niihin kuuluvaa työnohjausta laajasti.

Hyvinvointiohjelmat käyttöön. Tehostetaan koulujen sitoutumista tutkitusti toimiviin koko koulun hyvinvointiohjelmiin, kuten Kiva Kouluun sekä Friends-, Yhteispeli- tai Hyvän mielen koulu -ohjelmaan.

Varhaiskasvatus monialaiseksi

Psykologi mukaan tiimiin. Psykologin asiantuntijuus lakisääteiseksi osaksi varhaiskasvatuksen arkea.

Lasten ja nuorten sote-palvelut pyörimään

Perheneuvolat hoitotakuun piiriin. Lakisääteinen perheneuvola muodostaa äitiys- ja lastenneuvolan sekä opiskeluhoitoon rinnalla lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden perustason.

Perhekeskukset tehokkaammin käyttöön. Perhekeskus kokoaa lasten ja perheiden kanssa työskentelevät ammattilaiset yhteen matalan kynnyksen periaatteella.

Walk-in-poliklinikoita lisää. Tulevaisuuden sote-keskuksiin tarvitaan lisää matalan kynnyksen walk-in-poliklinikoita nuorille, jotka eivät ole koulussa tai eivät muusta syystä hoida siellä mielenterveyteen liittyviä palvelutarpeita.

Lasten- ja nuorisopsykiatrian palvelut kuntoon.

Riittävästi resursseja, jalkautumista ja lisää yhteistyötä.

Lastensuojelun palvelut kuntoon. Lisää resursseja. Psykologi lainsäädännössä osaksi lastensuojelun ammattihenkilöstöä. Psykologi tuo kehityspsykologista ja traumaosaamista.

Perheiden tukeminen sekä työikäiset ja ikääntyvät muistettava.

Asianmukaiset perheiden, pariskuntien, työikäisten ja ikääntyvien mielenterveyspalvelut tukevat aina myös lasten ja nuorten hyvinvointia.

MONIALAISUUS

SYSTEEMINEN AJATELLO

VERKOSTOTYÖ

NÄYTTÖÖN PERUSTUVIEN MENETELMIEN SOVELTAMINEN ARJESSA

Suomen Psykologiliitto on psykologien ammattijärjestö, joka on perustettu vuonna 1957. Psykologiliitto edistää jäsentensä palkka- ja ammatillisia etuja sekä työllisyyttä. Liitto pyrkii myös vaikuttamaan psykologeja koskevaan yhteiskunnalliseen päätöksentekoon ja lainsäädäntöön. Liitossa on noin 7 500 jäsentä. Lähes 90 prosenttia suomalaisista psykologeista on järjestäytynyt Psykologiliittoon.

Suomen Psykologiliitto
Bulevardi 30 B 3
00120 Helsinki
(09) 6122 9122

psyli.fi psykologilehti.fi
Twitter @Psykologiliitto
Facebook @Psykologiliitto

Koulupsykologi kuuluu kouluun.

500 oppilasta per koulupsykologi

- Lakiln sitova mitoltus joka kouluasteelle
- Holtoa hyvissä ajoin
- Rahoitus ja resurssit kuntoon

Psykologiliitto

Opiskeluhuollon kuraattorien ja psykologien pitää jäädä peruskuntiin

- Siirto ei paranna nuorten mielenterveyspalveluita vaan päinvastoin heikentää niitä.
- Lisäksi se romuttaa yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön mahdollisuudet kouluissa ja oppilaitoksissa aiheuttaen näin lisää ongelmia lasten ja nuorten hyvinvointiin.
- Yhteisöllinen opiskeluhuoltotyö edistää hyvinvointia, mielenterveyttä ja oppimista sekä ehkäisee ongelmien syntyä ja pahenemista. Tämän vuoksi yhteisöllinen opiskeluhuoltotyö on myös lainsäädännön määräämä painopiste.
- Siirtoaietta vastustavat mm. Helsinki, Tampere, Vantaa, Turku, Jyväskylä, Lahti ja Kuopio, Hyvinkää, Järvenpää, Joensuu, Kokkola, Kotka, Kouvola, Porvoo, Rovaniemi, Salo ja Seinäjoki sekä Kristiinankaupunki, Laukaa, Mänttä-Vilppula ja Uurainen; Koulukuraattorit ry, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ja Sivistystyönantajat sekä Suomen vanhempainliitto, Suomen lukiolaisten liitto, Allianssi, MLL sekä Mielenterveyspooli. Myös Opetushallitus ja Lastensuojelun keskusliitto ovat ilmaisseet lausunnoissaan huolensa.

Tärkeimmät pointit:

- Opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorien määrän saaminen riittävälle tasolle vaatii noin 50 miljoonaa lisäeuroa vuodessa
- Mikäli sitova mitoitus tulee, sen on oltava riittävän tiukka – muuten mitoituksesta on haittaa
- Varhaiskasvatukseen tarvitaan konsultoivat psykologit – lainsäädäntömuutos ja 6 miljoonaa vuodelle 2021 (kokonaiskustannus noin 20 milj vuositasolla)
- Koronapandemian hoidossa olemassaolevien palveluiden vahvistaminen ja 90-luvun laman oppien muistaminen
- Opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit pidettävä peruskunnissa myös sote-uudistuksen jälkeen!

Psykologiitto